

„Zeló dobro res! Toda kar pravite, je neverjetno. Kako bi se bili bankovci, kateri so bili vsi pravi, ko ste jih od krčmarja prejeli — kar sami pripoznate, mogli v vašem žepu spremeniti v ponarejene?“

Linar na to ne vé odgovora, zato prašam dalje:

„Od kod ste dobili to škatljico samih ponarejenih desetakov, katera se je za dimnikom skrita našla?“

„Podtekniti se mi je morala“, pravi po nekolikem premisliku, „drugače ne more biti. Jaz — to zagotovem pri svojem pošteni — sem za-njo ravno tako malo vedel, kakor za tiste bankovce, ki sem jih za kože izdal.“

„To je zopet težko verjeti. Kdo bi vam jo bil podteknil?“

„Le eden je, katerega bi mogel dolžiti.“

„Imate dokaze?“

„Morda se še najdejo. Za zdaj ne vem ničesar, vse to me je tako zeló osupnilo in potrló, da še redno misliti ne morem. Oh žena moja, ubogi otroci! In kdo bo z mano še hotel kupčevati, če se izvé, zakaj sem bil prijeto!“

Rad pripoznam, da se mi je mož smilil; al vse, kar mi je povedal, se mi je zdelo tako neverjetno, tako nemogoče, nenaravno, da sem jel dvomiti, ali imam pred sabo nesrečneža ali pa prebrisanega, potuhnjenega hudodelnika. Ker pa za zdaj ni bilo nič več spraviti iz njega, ga dam odpeljati zopet v zapor, kamor gré ves pobit in tarnajoč za svojo družino.

Drugi dan pokličem krčmarja. Bil je oseba jako neprijazne zunajnosti in plašnih oči; meni se je pokazal pa še bolj zopernega, ker je skušal priljuden biti in na vsako vprašanje odgovarjal z dostavkom: „učeni gospod cesarski doktor“, kar sem mu slednjič prepovedal. Po njem zvem, da je res Linarju menjal štiri stotake in mu dal desetakov za-nje, „toda dobrih, ne ponarejenih“, pristavil je hitro.

Druzega ni vedel povedati. Po vsem tem pa sem imel pravico, preiskati tudi njegovo hišo, ker se mi je mogoče zdelo, da so bankovci, katere je Linarju dal, vendar-le bili ponarejeni. Pa preiskava je bila zastonj, našlo se ni nič in pri odhodu me je spremil krčmar sam do praga ter z jako ostudnim smehljanjem rekel:

„No, zdaj vidijo učeni cesarski gospod doktor, da smo pošteni ljudje.“

Meni se je strašno mrzilo do tega človeka, vse svoje premoženje bi bil dal za to, da bi bil imel tega na Linarjevem mestu.

(Dal. prih.)

Mnogovrstne novice.

* Po postavi, razglašeni v kraljestvu Italijanskem 21. decembra 1873, se je ostro prepovedalo in po okolščinah izreklo za hudodelstvo in zažugalo z večletno ječo onim, ki rabijo otroke pod 18 leti pri vlačugajočih se obrtnijah (pri vrvoplescih, muzikantih, izstavljalcih, zvirivi, slepivcih itd.) — Ako se zapazijo v tem kaki prestopki, je uredovati po domačih predpisih, ki zaradi tega obstojé, ter to naznaniti najbližnjemu kralj. Italijanskemu konzulatu. — To so Avstrijske deželne vlade te dni očitno razglasile vsled razpisa c. kr. ministerstva za notranje reči od 3. novembra 1874.

* *Penzionistov v Gradcu* je, kakor je razvidno iz vojaškega kalendra za leto 1875, ravno 300, in sicer 5 feldcajgmajstrov, 3 generali konjištva, 21 feldmaršal-lajtenantov, 27 generalmajorjev, 71 obristov, 54 obrist-lajtenantov in 120 majorjev. Zanimivo bi bilo le še vedeti, koliko ti vsako leto vlečejo iz državne blagajnice, ki se nateka po davkih.

Naši dopisi.

V Gorici 3. jan. — Domači časniki so prinesli natančnije okolščine tistega strašnega umora (25. dec. l. l.), o katerem sem Vam pisal zadnji pot. Slovenskih mladenčev iz Renč je bilo 7: trije bratje Lašić-i, 2 brata Pahorja, Stepančič in Mozetič. Peljali so se bili poprej v Miren (1 uro proti jugu od Gorice) in potlej hoteli iti po ovinku skoz Gorico domú. Bili so poprej pri „Zvezdi“, pa jim ni bila menda družba po volji in so se podali v gostilnico Brandt-ovo, kjer je imel biti koncert. Pogovarjali so se in peli po slovenski; ali to ni bilo vseč nekim laškim fantom iz najnižih stanov. Letale so zabavljice že pri Brandt-u na Slovence; kar se je pa ob 11 $\frac{1}{2}$ na ulici godilo, je grozno. Lahi so planili za Slovenci in napadli jih z znoži, proti katerim ni — se ve da — pest nič izdala. Ranjen je v zatilnik Step., še močneje so zbodli v glavo in vrat Mozetič-a; Jan. Lašić-u pa so pljuča prebodli, da je čez malo minut v kavarni „Fenice“ dušo izdihnil. Mozetič, že ranjen, je ubežal v 3. nadstropje poštnega poslopja. Ostali so bili že prej ušli. — Ta tepežnja in umor kaže nekako naroden značaj. Česar pa ne razumemo, je to, kako da so ti poredneži (eden je kočijaž pri g. Cr.) prišli do narodske strasti, saj te baže ljudem ni bilo še poprejšnih let, ko ste bili naši narodnosti razkačeni druga proti drugi — nič mar za narodni razpor. In zdaj imamo mir med Lahi in Slovenci. Te uganjke ne bom ugibal. — Naša policija je o omenjeni priliki zopet pokazala, da stoji prav na višavi svojega poklica! Ni je bilo ne blizo ne zraven! „L' Isonzo“ je tako ostro grajal policijo v zadnji svoji številki, da so ga v prepoved dejali. — Pogreb premožnega umorjenca L. (iz tukajsne bolnišnice milosrčnih bratov) je bil sijajen. — Popisani dogodek je naše mesto strašno presunil. Jaz mislim, da bi se imel gosp. baron Czörnig več bati za dobro ime svoje „avstr. Nizze“ zaradi pomanjkanja varnosti, nego zaradi — snega, gledé katerega smo vendar le na boljsem, ko marsikatera druga dežela. — Še nekaj naj smem pristaviti temu sporocilu, da si vem, da je moralizovanje v takih okolščinah neprilčno. Bili so časi, ko se ni na prvi božični praznik nihče vozil po naši Gorici; samo nadškof so se peljali v cerkev. Na kmetih pa je bila največa sramota, konja ali vola ukleniti in se kam peljati. Cerkev in dom sta bila edina kraja, kjer je pobožni Slovenec prvi praznik obhajal. Bili so 3 dnevi v letu, ko ni nikdo v krčmo šel: Božič, Velika noč in Vseh Svetih večer. A zdaj? O tempora! Mi konservativci imamo v tem oziru vsaj čisto vest. — Naš vrli sodnijski adjunkt g. Leop. Búdal je imenovan sodnik v Tominu,*) gre pa najprej začasno v Pazen. Gorica izgubi ž njim enega najboljših juristov in najdelavniših in ljudem najbolj priljubljenih uradnikov. — O. gvardijana tukajšnjih kapucinov so našli davi mrtvega v sobici; zadel ga je mrtud. — Snega imamo za pol čevlja.

V Senožečah 1 jan. — 17 dne pr. m. je bilo ob 4. uri zjutraj iz navadnega kraja 6 močnih možnarskih strelóv slišati. Ker se do danes še zmiraj ugiblje, komu na čast se je streljalo, vprašamo tistega sedaj na Gorenskem bivajočega gospoda, ki je pred odhodom rekel: „to je meni veljalo!“ — kako, da je to njemu veljalo!? —

Iz Gorenskega 18. decembra. — Dr. Razlag, katerega smo Gorenci kot svojega deželnega poslanca že davno politično pokopali, je tudi od bratov Notranjcev,

*) Poprejšnji sodnik Tominski, g. Abram, je prestavljen v Tržič (Monfalcone), kakor je sam želel.

kakor iz predzadnjih „Novic“ razvidimo, nezaupnico dobil s tem, da so peticijo do državnega zbora za vstavljenje eksekucij za c. k. davke našemu poslancu in njihovemu sosedu grofu Hohenwartu izročili. Mi to prikazen z velikem veseljem konstatujemo, in se nadajamo, da so blizo vsi rodoljubni Slovenci iz lastnih skušinj do dobrega prepričani, da dr. Razlag ni več tisti mož, kateremu bi Slovenci svoje národne svetinje zapupati smeli.

Iz Kamnika 1. jan. —1— (Recept našim dekletom za pustni čas.) Dolgo se že vsedam k mizi, da bi „Novicam“ naznanil premodri sklep naše purgarmojstrije, al danes se moram vsesti in pero vzeti v roke, sicer zamudim pravi čas povedati našim dekletom skrivnost, da gotovo dobijo možá. Lansko leto so se vsedli nekteri naši mestni očetje skupaj in njim na čelo naš purgarmojster Kecelj; mislili so in mislili ter nazadnje izmislili nekaj, da bode izveličan Kamnik — halt! — „Stein“ hočem reči. Naša trgovina hira — so potem pisali v Ljubljano — naša obrtnija gré rakovo pot, — naša dekleta se ne morejo dobro možiti in ne dobre službe dobiti zato, ker Kamniška ljudska šola je slovenska, a ne nemška in se fantje in dekleta ne naučijo nemščine. Ali so to skrivnost sami izduhtali ali pa da jih je navdihnil duh velikega germanizatorja Pirkerja, tega nismo mogli prav zvedeti, al to vemo, da so naši očetje marsikako laž skovali, rekši, da fantje naše ljudske šole ne morejo prestopiti niti v gimnazijo niti v realko, ker ne znajo nemškega jezika. Ko bi ta moj dopis imel namen, resno pretresati sklepe naših mestnih očetov, mogle bi jim zato reči, da so — marsikaj legalni; al moj namen je le po „Novicah“ našim dekletom, ki bi se rade možile, pa dozdejše niso moža dobile, brezplačno razodeti pomoč, kako da, če tudi so sicer neumne, in ne vedó nič, kar gospodinja vedeti mora, — če so uboge, da nimajo dobre srajce in ne celega krila, pridejo gotovo do moža — in ta pomoček je, da gredo 3 leta — v nemško šolo Kamniško. Tako hoče veliki Bismark, in gospod Kecelj je njegov profet! Ve pa Hrvatice in Srbince, ve Čehinje in Poljakinje, ve Francozinje in Lahinje, ki ne znate nemškega jezika, ste milovanja vredne, kajti kakor naše Slovenke ne dobodo možá in naši fantje ostali bodo le hlapci nemških mojstrov, tako tudi ve ne bote dobile moža, in vašim fantom žuga ista britka osoda hlapčonstva, kajti naši mestni očetje postavijo da brez nemškega jezika ni izveličanja na svetu, in vse drugo (računstvo, pisati, natoroznanstvo, zemljepis itd.) je figa v ljudskih šolah, le zavoljo nemščine so ljudske šole vstvarjene! In slišali smo tudi, da naš Levizhnik se prekrsti v „Linkshandler“, naš Koschir v „Korbflechter“ po izgledu madjarskem, ki tudi nemška ali slovanske imena prevračajo v madjarska. In tako bode starodavni Kamnik postal „Stein“, vsi purgarji njegovi nemci, Kecelj pa njih „Meister“, in ne bodo več jedli krompirja kranjskega in mesá kranjskih volov, ne pokusili več plečet hrvaških prascev, ne pokusili več vina dolenska ali hrvaške trte; vse si bodo naročali iz Bizmarkovih dežel, in ponosni čuvaj bode jim vedno pel „Meine Herren und Frauen, lasst euch sagen: der Hammer hat Deutschland geschlagen!“

Iz Ljubljane. — Grozovite reči se o volitvah za kupčijsko in obrtnijsko zbornico godijo zdaj v Ljubljani in po celi deželi. Nemčurji s pomočjó vladnih organov delajo na pretrganje, da dobijo večino v zbornici; zato jim tudi nobena postava ni sveta! Prav tako, kakor pred dvema letoma pri velitvah velicega posestva na Českem so delali ondašnji nemčurški ustavaki, tako delajo zdaj pri nas Vestenekovi podajači; kakor je na Českem delal „chabrus“, tako v

drugi podobi dela pri nas „fränzelismus“! Celo rajdo nepostavnosti moremo dokazati. — 2. dne t. m. (v soboto) še le so bile v vladni „Laibacherici“ oklicane volitve na 8. dan t. m. za kupčijski oddelek — in na 15. dan t. m. za obrtnijski oddelek, a že v sredo in četrtek popred so pobirali služabniki okrajnih glavarstev in drugi pomagači volilne liste od volilcev — na mlinemčurski. V Kranji je usnjar Mally nosil že v sredo dvomljivim volilcem volilne liste okoli in volilce lovil na svoje limanice, in zgodilo se je, da namesti bi dobili nemčurji 3 glasove in narodnjaki 9, jih imajo ti zdaj menda le 4, vse druge pa nemčurji; — iz Planine se je raznesel glas, da vsak mora svoj volilni list izročiti c. kr. okrajnemu glavarstvu, in tako se povsod brez konca in kraja poroča o mnogovrstnih zvijačah. Volilni red za kupčijsko in obrtnijsko zbornico Kranjsko od 25. septembra 1868 odločno ukazuje v §. 10, „da se imajo legitimacije in volilni listi po županijah izročati volilcem tako, da med dnevom izročitve volilnih listov in med volitvijo je kakih 8 dni časa.“ Al menda nikjer se ni postava spolnovala; okrajna glavarstva in briči njih so obdržala vse v svojih rokah! Župani! ne opustite zarad te nepostavnosti pritožeb. Šel je sicer že včeraj rekurs zarad mnogovrstnih nepostavnosti na Dunaj; ali pa ne bode le klic vpijočega v puščavi, ko se take reči godijo v obliči c. kr. deželne vlade? — Kar se more zdaj še oteti žrelu nemčurskemu, naj se otme: rodoljubi! storite zato svojo dolžnost, da se volijo v poslednjih „Novicah“ nasvetovani kandidatje, namreč

za kupčijski oddelek:

- Gospoda Janeza Fabjana, trgovca v Ljubljani,
- „ Janeza Jamška, „ „
- „ Franceta Kolmana, „ „
- „ Jožefa Kušarja, „ „
- „ Rudolfa Nagliča, trgovca v Škofji Loki,
- „ Vaso Petričiča, trgovca v Ljubljani,
- „ Franceta Regoršeka, trgovca v Ljubljani,
- „ Ferd. Sajovica, trgovca v Kranji,
- „ Franceta Souvana, trgovca v Ljubljani,
- „ V. C. Zupana, „ „

za obrtnijski oddelek:

- Gospoda Janeza Dolharja, ključarja v Ljubljani,
- „ Franceta Drašlerja, čevljarja v Ljubljani,
- „ Franceta Goršiča, orglarja v Ljubljani,
- „ Janeza Goliaša, krčmarja v Ljubljani,
- „ Edvarda Hohna, bukvoveza „
- „ Janeza Horaka, rokovičarja „
- „ Franceta Hrena, žagarja v Cirknici,
- gospoda Avgusta Maršaleka, krojača v Ljubljani,
- „ Henrika Ničmana, bukvoveza „
- „ Miha Pakiča, lesninarja v Ljubljani,
- „ Antona Permeta, peka v Ljubljani,
- „ Pavla Skalèta, kovača in živinozdravnika v Ljubljani.

za rudarski oddelek:

- gospoda Janeza Pribila, rudarja in nadinženirja,
- „ barona Miha Zoisa, rudarskega posestnika.

Kdor sam pisati zna, naj nam podpiše volilni list; kdor sam ne zna, naj naredi križ pred svoje ime in da list podpisati še dvema pričama, ki z lastnoročnim podpisom potrdite, da je res volilec podkrižal list. Če kdo drug napiše imena voljenih v volilni list, katerega potem volilec sam podpiše, se mora tudi on podpisati kot pisalec imen. Namesti žen, ki imajo volilno pra-

vico, podpiše list voditelj njene kupčije in obrtnije. Volilni listi morajo vsakako zapečateni priti v roke volilne komisije.

In zdaj še enkrat: rodoljubi delajte!

— (Odbor družbe kmetijske) je imel 3. dne t. m. svojo prvo letošnjo sejo pod predsedstvom barona Wurzbacha; pri obravnavah, ki so zadevale razdelitev še nekaterih zneskov iz državne podpore za preteklo leto, sta bila pričujoča tudi vladni zastopnik vitez Roth in pa deželnega odbora zastopnik vitez Kaltenegger. Sklenjeno je bilo med drugim sledeče: Za povzdigo čbeloreje delijo se novi panjovi in razpišejo se premije v denarjih do 25 gold. marljivim čbelorejcem in učiteljem ljudskih šol, ki učijo čbelorejo; — za povzdigo sviloreje naroči se dobrega svilnega semena, ki naj se po nižji ceni prodaje svilorejcem, učiteljem ljudskih šol po $\frac{1}{4}$ ali $\frac{1}{2}$ lota brezplačno; — naroči se semena Ruskega lanu, za katero so „Novice“ že prinesle oklic, naj se do svečnice oglasi, kdor želi tega toliko hvaljenega semena kupiti; — prošnje za podporo sadje- in vinoreje se imajo rešiti do 12. dne t. m.; — ker Janez Benedičič v Brscah in Janez Zdešar iz Bele do konca tega leta nista prišla po ovce, jima iz državne podpore podeljene, so se te dale Andreju Poklukarju v Krnici in pa Janezu Mandelcu na Mlinu; — na poziv ministerstva kmetijstva, naj odbor nasvetuje nekatere ljudske šole, v katerih se čbeloreja podučuje in katerim bi se dale čbelorejske slike (tableaux) akademičnega slikarja Ed. pl. Lacherja, je sklenil odbor nasvetovati 3 take šole, v katerih učijo učitelji, ki so iz državne podpore dobili nove panjove in premije, in od katerih je pričakovati, da tudi omenjene slike bodo rabili na korist šolske mladine; vrh tega kupi tudi odbor iz državne podpore 4 iztiske onih slik in jih daruje ljudskim šolam takim, kjer se uči čbeloreja; — podporo za kalí (vodnjake) so prejeli: vasi Dule in Laze skupaj, — vasi Trševje in Hrušica skupaj, — vas Trnovo na Notranjskem, — Britof in spodnje Vreme skupaj, — soseska Sinadole, — vas Kočarje na Dolenskem, — vas Predgrad pri Poljanah na Dolenskem, — vas Brezov dol, — Mala vas, — Bruhanja vas, — soseska Češnjice na Gorenskem, — Bistrica pri Črnomlji, — vas Strmice pri Planini — vas Bukovje, — vas na Ovsenem pri Zlatem polji. Ob enem se je sklenilo, da v prihodnje morajo take prošnje, zraven tega, da jih potrdi županija in župnija (fajmošter), potrjene biti tudi od predstojnika podružnice kmetijske, in da se naprosi deželni odbor, da dovoli, da s pripomočjo državne podpore narejene vodnjake ogleda deželni inženir in odbornik kmetijske družbe gosp. Vičel.

(Kon. prih.)

— (Cestninska zavora — šranga — v Postojni) se je konci preteklega leta prestavila k hiši, ki se zove po domače „pri Hudičku“ ter se je začela pri novi cestninski zavori tudi pobirati Pivska mostnina 1. januarija letošnjega leta 1875. S tem pa, da se zapre Reška cesarska cesta, zopet veljavo dobí cestninska tarifa, katera je veljala za to cesarsko cesto prej na postaji v Zagorji in pozneje na postaji pri Štrusnikarji ter se ima pobirati odsihmal na cestninski dvojnati postaji Postojna-Hudiček 1. januarija 1875 začenshi. Tako isto so se pre naredile tarife na dozdašnjih postajah v Razdrtem in v Postojni, kar se tiče Tržaške cesarske ceste, ker 1. januarja 1875 začenshi na postaji v Razdrtem pobiranje mostnine za rabo Pivskega mosta odpade, pa za to prirašča isto na cestninski dvojnati postaji „Postojna-Hudiček.“ Ker se je cestninska za-

vora, katera zdaj prav v Postojni stoji, prestavila na mesto, katero leži na zahodni strani odcepujoče se Reške ceste, in sicer tako, da gre obrat na Reški cesti proti Postojni in nazaj sicer čez zavoro na Reški cesti, ne pa obrat na Tržaški cesti, toraj ta obrat odsihmal zapada na zavori Reške ceste tarifni cestnini; obrat na tej cesti proti Razdrtemu in nazaj pa je podvržen vrh tega tudi tarifni cestnini in mostnini pri Postojnski zavori na Tržaški cesti. Obrot na Tržaški cesti od Postojne proti Trstu in nazaj je podvržen na postaji „Postojna-Hudiček“ cestnini in mostnini, na postaji v Razdrtem pa samo cestnini.

— (V poslednjem zboru pravičnega sveta banke „Slovenije“ 3. dne t. m.) se je obravnavalo tudi vprašanje: kako bi se delničarji, ki dozda niso še odrajtali doplačila na svoje delnice, obvarovali zgube, in sklenilo se je, naj taki delničarji banki izročijo menjico (Wechsel), s katero se zavežejo doplačilo odrajtati v 6 mesecih. — To je hvalevreden sklep na korist delničarjem in banki; zato se nadjamo, da se taki delničarji kar brž obrnejo do vodstva banke in se ž njim pogodijo. — Doplačanih je dozda čez 37.000 gold. —

— Dr. Costa, ki že nekoliko časa boleha, se je včeraj za kakih 14 dni podal k svoji žlahti na Česko, da se nekoliko odpočije obilnih svojih del. Naj bi se nevtrudljive delavni rodoljub povrnil zopet popolnoma zdrav in krepak!

— (Silvestrova veselica) je bila, kakor vsako leto, tako tudi zdaj obilnemu občinstvu prav lepa zabava, programa točke so se vrlo izvrševale.

— (Družba rokodelskih pomagačev) je imela na novega leta dan prav živahno veselico v svojih prostorih. Drevi napravi zabavo za rokodelske učence.

— (V gledališči) se bodo drevi igrali „Godčeve pesmi“, že znana dobra igra.

Za nagrobni spominek Hicingerjev so dalje darovali: gosp. profesor Melcer 3 gold., gosp. K. Heidrih 1 gold., gosp. J. Smrekar 2 gold., gosp. šolski nadzornik Šolar 3 gold., gosp. dr. Poklukar 3 gold.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Ustavoverni časniki se sprehajajo v spominu na preteklo leto in niso ž njim nikakor zadovoljni. Mi smo pa tudi še manj zadovoljni, ko ustavoverci; kdo je tedaj v Avstriji s sedanjim stanjem zadovoljen?! Ali ni to plat zvoná sistemu?

— Cesar bo potoval začetkom marca v Dalmacijo. Ustavoverci tega niso nič kaj veseli.

— V pondeljek 4. t. m. se je začela sodnijska končna obravnava zoper glasovitega Ofenheima zaradi goljufije. V to pravdo je zapletenih več ustavoverskih velikašev, tudi Giskra.

Česka. — Mladočehi so imeli 27. decembra u. l. v Pragi shod, pri katerem so sklenili delati za splošno politično in vestno svobodo, udeleževati se deželnega zbora, državnega pa le, če bi večina narodnih Českih poslancev to sklenila, doseči narodno postavo, volilno spremembo in nekaj drugih reči. Obnašanje mladočehov državnopravni opoziciji ni nič všeč.

Španjska. — Izabelin sin Alfons je bil 31. dec. u. l. oklican za kralja in po vojni pripoznan. Serrano se je podal na Francosko.

Kursi na Dunaji 4. januarija.

5% metaliki 99 fl. 90 kr.	Ažijo srebra 106 fl. — kr.
Narodno posojilo 74 fl. 85 kr.	Napoleondori 8 fl. 91 kr.